

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 8 lipca 2025 r.

Poz. 5550

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NP-II.4131.1.147.2025.7

WOJEWODY WIELKOPOLSKIEGO

z dnia 1 lipca 2025 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, ze zm.)

orzekam

nieważność:

— zwrotów:

"dla których organem prowadzącym jest Gmina Turek" w § 1 oraz § 3 ust. 1 i 2,

"dla których Gmina Turek jest organem prowadzącym" w § 5 ust. 2

uchwały nr XVI/102/25 Rady Gminy Turek z dnia 27 maja 2025 r. w sprawie warunków przyznawania stypendiów za osiągnięcia w nauce dla uczniów szkół dla których organem prowadzącym jest Gmina Turek;

— zwrotu:

"dla których organem prowadzącym jest Gmina Turek" w tytule ww. uchwały

- ze względu na istotne naruszenie prawa.

Uzasadnienie

W dniu 27 maja 2025 r. Rada Gminy Turek podjęła uchwałę nr XVI/102/25 w sprawie warunków przyznawania stypendiów za osiągnięcia w nauce dla uczniów szkół dla których organem prowadzącym jest Gmina Turek, dalej "uchwałą".

Uchwałę podjęto na podstawie przepisów: "art. 18 ust. 2 pkt 14a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2024 r., poz. 1465 ze zm.) oraz art. 90t ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 750 ze zm.)".

Uchwała została doręczona Wojewodzie Wielkopolskiemu 2 czerwca 2025 r.

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały, organ nadzoru stwierdził, co następuje:

Podstawę prawną podjęcia uchwały stanowi art. 90t ust. 1 pkt 2 i ust. 4 ustawy z dnia 7 czerwca 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2024 r. poz. 750, ze zm.), dalej "ustawa o systemie oświaty". Zgodnie z treścią art. 90t ust. 1 ustawy o systemie oświaty: "Jednostki samorządu terytorialnego mogą tworzyć regionalne lub lokalne programy: 1) wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży; 2) wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży". W myśl art. 90t ust. 4 ustawy: "W przypadku przyjęcia programów, o których mowa w ust. 1, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określa szczegółowe warunki udzielania pomocy dzieciom i młodzieży pobierającej naukę na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego bez względu na miejsce zamieszkania, formy i zakres tej pomocy, w tym stypendia dla uzdolnionych uczniów oraz tryb postępowania w tych sprawach, uwzględniając

w szczególności przedsięwzięcia sprzyjające eliminowaniu barier edukacyjnych, a także osoby lub grupy osób uprawnione do pomocy oraz potrzeby edukacyjne na danym obszarze".

Oceniana uchwała stanowi akt prawa miejscowego. Zasada praworządności wyrażona w art. 7 w zw. z art. 94 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.) wymaga, żeby materia regulowana wydanym aktem normatywnym wynikała z upoważnienia ustawowego i nie przekraczała zakresu tego upoważnienia. Uchwała nie powinna zatem wykraczać poza zakres delegacji ustawowej zawartej w art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty, ale także nie może pominąć żadnego z elementów wskazanych w tym przepisie. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego jest bowiem zobowiązany do wyczerpania zakresu upoważnienia ustawowego, poprzez uregulowanie wszystkich kwestii uznanych przez ustawodawcę za istotne, a uregulowanie to musi być dokonane w sposób kompleksowy, a zarazem precyzyjnie i konkretnie. Niewypełnienie tego obowiązku musi skutkować stwierdzeniem istotnego naruszenia prawa, a w konsekwencji prowadzić do uznania nieważności uchwały w całości.

W ocenie organu nadzoru, przedmiotowa uchwała istotnie narusza prawo, ponieważ tytuł uchwały, jak i jej treść (§ 1, § 3 ust. 1 i 2 oraz § 5 ust. 2) wskazują, że uchwała kierowana jest do uczniów szkół podstawowych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Turek. Z treści art. 90t ust. 4 ustawy o systemie wynika jednak, że tego typu uchwały winny być kierowane do dzieci i młodzieży pobierających naukę na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego, bez względu na ich miejsce zamieszkania oraz bez względu na podmiot prowadzący szkołę.

WSA w Gliwicach w wyroku z 18 marca 2021 r. III SA/GI 63/21, CBOSA, zajął stanowisko, zgodnie z którym: "Ustawodawca nie wprowadził różnicowania na organ prowadzący szkołę, do której uczęszcza uczeń. Ustawa nie różnicuje placówek oświatowych na szkoły prowadzone przez daną gminę (tzw. szkoły publiczne) i szkoły, których nie prowadzi dana gmina (czyli szkoły prywatne i inne szkoły publiczne – nie prowadzone jednak przez gminę). Z pomocy korzystać mają uczniowie szkół działających na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego bez względu na ich miejsce zamieszkania. Z regulacji ustawowej wynika, że nie jest istotne miejsce zamieszkania danego ucznia, lecz jedynie fakt, że pobiera naukę w szkole na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego. W konsekwencji, uchwała programowa nie może wykluczyć uczniów szkół niepublicznych (prywatnych) a także publicznych szkół niesamorządowych. Uczniowie ci bowiem z mocy ustawy znajdują się w kręgu podmiotów uprawnionych do otrzymania pomocy wynikającej z programu w formie stypendium. Pomoc ta jest udzielana po spełnieniu dodatkowych wymogów, określonych przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego przy uwzględnieniu potrzeb edukacyjnych na danym obszarze".

Podobnie wypowiedział się w przedmiotowej sprawie WSA w Olsztynie w wyroku z 29 czerwca 2021 r. II SA/OI/289/21, CBOSA: "Z regulacji art. 90t ust. 1 pkt 2 u.s.o. oraz art. 90t ust. 4 u.s.o. wynika, że organ jednostki samorządu terytorialnego ma prawo tworzyć program wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży (...). Jedyńm kryterium przy tworzeniu takiego programu, przewidzianym przez ustawodawcę, jest kategoria posiadania przez ucznia cechy uzdolnienia. Wynika z tego, że intencją ustawodawcy jest zapewnienie pomocy uczniom uzdolnionym. Program wsparcia powinien być ustalony w taki sposób, żeby zapewnić pomoc uczniom uzdolnionym - wszystkim uczniom pobierającym naukę na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego bez względu na miejsce zamieszkania ucznia, jak też bez względu na organ prowadzący szkołę".

W konsekwencji za istotnie naruszającą art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty uznać należy uchwałę, która kieruje wsparcie wyłącznie do uzdolnionych uczniów uczęszczających do szkół podstawowych dla których organem prowadzącym jest Gmina Turek.

W tym stanie rzeczy, należało orzec jak w sentencji.

Pouczenie

1. Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

2. Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

wz. Wojewody Wielkopolskiego
I Wicewojewoda Wielkopolski
(-) Karolina Fabiś-Szulc
(dokument podpisany elektronicznie)

Otrzymują:

Rada Gminy Turek

Wójt Gminy Turek